

Sygn. akt I Ca 336/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2014r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Pietraszewska (spr.)

po rozpoznaniu 31 października 2014r. w E.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Gminy M. B.

przeciwko H. P. i J. P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Braniewie z dnia 03 września 2014r. sygn. akt I C 110/13 upr

1/ oddala apelację;

2/ zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Braniewie na rzecz radcy prawnego S. K., prowadzącego Kancelarię (...) w B., kwotę 1.476 zł (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć groszy) tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną pozwany H. P. i J. P. z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I Ca 336/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 03 września 2014r. w sprawie o sygn. akt I C 110/13 upr z powództwa Gminy M. B. przeciwko H. P. i J. P. o zapłatę Sąd Rejonowy w Braniewie zasądził w pkt I od pozwanych na rzecz Gminy solidarnie kwotę 11.290,91 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 stycznia 2013r. do dnia zapłaty, zaś w pkt II umorzył postępowanie w pozostałej części. Nadto w pkt III przyznał pełnomocnikowi pozwanych z urzędu wynagrodzenie w kwocie 2.952 zł oraz w pkt IV nakazał ściągnąć od powódki na rzecz Skarbu państwa – Sądu Rejonowego w Braniewie kwotę 1342,86 zł tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych, zaś w pkt V – zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 1.471,77 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrok ten, wydany w postępowaniu uproszczonym, został oparty na następujących ustaleniach faktycznych i wyciągniętych z nich wnioskach:

Powódka Gmina M. B. domagała się zasądzenia od pozwanych H. P. i J. P. kwoty 20.712,49 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 11.114,14 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a nadto kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje żądanie powódka wskazała, iż pozwani zajmują lokal mieszkalny w zasobach komunalnych powódki na podstawie umowy najmu z dnia 23 sierpnia 2002 roku, za który zobowiązani są uiszczać czynsz i opłaty związane z utrzymaniem mieszkania do 10-go dnia każdego miesiąca. Wobec nieregulowania czynszu i opłat pismem

z dnia 13 lipca 2012 roku zostali wezwani do zapłaty kwoty 19.874,41 zł, jednak roszczenie powódki nie zostało zaspokojone. Powódka wskazała, że na roszczenie składa się: zaległość z tytułu czynszu i opłat za okres od października 2005 roku do stycznia 2013 roku w łącznej kwocie 11.114,14 zł oraz skapitalizowane odsetki za ten okres w kwocie 9.598,35 zł.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanego przez w postępowaniu upominawczym w dniu 11 lutego 2013 roku pozwani podnieśli zrzut przedawnienia roszczenia, wskazując na upływ jego trzyletniego okresu. Przyznali, że zamieszkują w lokalu mieszkalnym nr (...) przy Placu (...) i wskazali, iż od października 2008 roku dokonywali wpłat czynszowych na poczet czynszu bieżącego oraz nadpłaty - na poczet zaległego czynszu, które to wpłaty w taki właśnie sposób były zaliczane przez powoda. Zdaniem pozwanych, co prawda zalegają oni z zapłatą czynszu do listopada 2007 roku, lecz świadczenia czynszowe za ten okres uległy przedawnieniu.

Powód w toku postępowania wskazał na bezpodstawność zarzutu przedawnienia podnosząc, że wpłaty dokonywane przez pozwanych od października 2008 roku zaliczył na poczet należności czynszowych najdawniej wymagalnych, tj. od października 2005 roku, zgodnie z art. 451 § 3 k.c. Natomiast w piśmie z dnia 09 stycznia 2013 roku ograniczył powództwo do kwoty 11.290,91 zł, w tym kwoty 10.304,14 zł tytułem należności głównej i kwoty 986,77 zł tytułem odsetek, tym samym cofając powództwo w pozostałym zakresie, ze zrzeczeniem się roszczenia. Jednocześnie powód wskazał, że żądanie obejmuje okres od października 2009 roku do stycznia 2013 roku.

Pozwani w odpowiedzi na powyższe podnieśli, iż taka zmiana powództwa jest niedopuszczalną w postępowaniu uproszczonym zmianą przedmiotową, bowiem dotyczy zmiany żądania i zmiany podstawy faktycznej żądania. Z ostrożności procesowej pozwani podnieśli, że skoro powódka żąda należności czynszowych od października 2009 roku, to należności do 30 stycznia 2010 roku uległy przedawnieniu.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 23 sierpnia 2002 roku pomiędzy Gminą M. B. i H. P. zawarta została umowa najmu lokalu mieszkalnego nr (...) przy Placu (...). W § 2 strony ustalił iż do zamieszkania w lokalu uprawnieni są H. P. i jej syn J. P., natomiast w § 7 ustaliły wysokość czynszu i termin jego płatności do dnia 10 każdego miesiąca.

Sąd Rejonowy w Braniewie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 30 września 2005 roku w sprawie VI Nc (...) rozstrzygnął już w przedmiocie zaległych należności czynszowych pozwanych do września 2005 roku. Na podstawie w/w tytułu wykonawczego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Braniewie na wniosek wierzyciela Gminy M.B.wszczął postępowanie egzekucyjne, które postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2009 roku zakończył, zwracając tytuł wykonawczy wierzycielowi.

Pozwani zalegali z płatnością czynszu najmu również po wydaniu w/w nakazu zapłaty i choć dokonywali wpłat, to były one nieregularne i w znacznej części pochodziły z zajęcia emerytury pozwanej, dokonanego w w/w postępowaniu egzekucyjnym. Dopiero od października 2008 roku pozwani zaczęli dokonywać regularnych wpłat w kwotach przewyższających bieżący czynsz najmu i inne opłaty, przy czym pozwani nie złożyli powódce oświadczenia co do sposobu zaliczenia w/w wpłat. Wpłaty te zostały więc zaliczone przez powoda na poczet najwcześniej wymagalnych należności. Tym samym, na dzień wniesienia pozwu pozwani zalegali z zapłatą czynszu za okres od marca 2011 roku do stycznia 2013 roku w kwocie 10.304,14 zł oraz z zapłatą odsetek ustawowych za okres od 11 marca 2011 roku do 21 stycznia 2013 roku w kwocie 986,77 zł.

Sąd Rejonowy wskazał, że stan faktyczny przedmiotowej sprawy ustalono w oparciu o wskazane powyżej dowody z dokumentów, które uznano za wiarygodne, nie budzące wątpliwości co do swojej prawdziwości oraz w oparciu o niesporne twierdzenia stron i zeznania pozwanych.

Ustalono, że pozwani H. P. i J. P. nie kwestionowali tego, że nie dokonywali wpłat z w/w tytułu regularnie, w związku z czym powstała zaległość, jak również, że dokonywali wpłat czy to bezpośrednio, czy to w wyniku dokonywania potrąceń z emerytury pozwanej, która została zajęta w toku postępowania egzekucyjnego, prowadzonego na podstawie tytułu wykonawczego wydanego w sprawie VI Nc (...) w sposób wynikający z rejestru dokonanych i należnych opłat czynszowych, złożonego przez stronę powodową przy piśmie z dnia 11 grudnia 2013 roku. Wskazano, że z

w/w zestawienia wynikało, iż zaległość pozwanych na dzień 10 stycznia 2013 roku wynosiła 10.304,14 zł. Pozwani zakwestionowali natomiast sposób zaliczenia dokonywanych przez nich wpłat, wskazując, że ich wpłaty były dokonywane na poczet bieżących należności czynszowych i opłat, a jedynie nadpłata na poczet zaległości, nie zaś w całości na poczet zaległości.

W tym miejscu przywołano przepis art. 451 § 1 i 2 k.c., zgodnie z którym dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Jednakże to, co przypada na poczet danego długu, wierzyciel może przede wszystkim zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenia główne. Jeżeli dłużnik nie wskazał, który z kilku długów chce zaspokoić, a przyjął pokwitowanie, w którym wierzyciel zaliczył otrzymane świadczenie na poczet jednego z tych długów, to dłużnik nie może już żądać zaliczenia na poczet innego długu. W braku oświadczenia dłużnika lub wierzyciela spełnione świadczenie zalicza się przede wszystkim na poczet długu wymagalnego, a jeżeli jest kilka długów wymagalnych – na poczet najdawniej wymagalnego.

Sąd Rejonowy, z powołaniem się na pogląd wyrażony w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 czerwca 2013 roku (sygn. I ACa 1125/12 LEX nr 1349977) stanął na stanowisku, że świadczenie najemcy z tytułu czynszu stanowi świadczenie okresowe, polegające na przekazywaniu określonej kwoty pieniężnej w oznaczonych odstępach czasu. Różnią się więc te świadczenia od świadczeń jednorazowych, spełnianych sukcesywnie lub ratalnie tym, że wpłacane okresowo kwoty nie są zaliczane na poczet jednego świadczenia. W przypadku świadczeń okresowych mamy do czynienia z wieloma świadczeniami okresowymi, z których każde wymagalne jest w innym terminie, w innym też terminie ulega przedawnieniu. W konsekwencji każde z tych świadczeń stanowi odrębny dług, chociaż jest to dług tego samego rodzaju. Dlatego dłużnik może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług (czynsz najmu za jaki okres) chce zaspokoić. W ten sposób art. 451 § 1 k.c. znajduje zastosowanie przy świadczeniach okresowych.

Wskazano, że w niniejszej sprawie dłużnicy, dokonując poszczególnych płatności, nie wskazali okresu, na poczet którego dokonują wpłaty tytułem czynszu najmu i pozostałych opłat. Powódka konsekwentnie zaś twierdziła, że pozwani takiego wyboru nie dokonali, a przynajmniej wobec powódki pozwani nie wskazali, którego z długów dotyczą te wpłaty, tj. czynszu za jaki okres, zaś pozwani w treści swoich zeznań podali, że nie informowali powódki, czego dotyczą ich wpłaty, a jedynie dla swoich celów, na odwrócie dowodu wpłaty, który dla nich pozostawał, czynili notatki dot. okresu, którego wpłata dotyczy. Również zatem z twierdzeń pozwanych wynikało, że tak naprawdę nie złożyli wobec powódki oświadczenia co do sposobu zaliczenia ich wpłat, a jedynie ich intencją było, nie wyrażoną wobec powódki, by wpłaty były zaliczane na poczet bieżącego czynszu, a nadpłata - poczet zaległości. Nie można było zatem - zdaniem Sądu I instancji - na podstawie tak zaprezentowanego stanowiska przyjąć, że pozwani wskazali, który dług poprzez swoje wpłaty chcą zaspokoić. Zarazem zauważono, że i powódka była bierna wobec braku oświadczenia dłużników w w/w zakresie, bowiem dopiero w toku postępowania poinformowała, w jaki sposób dokonała rozliczenia wpłat pozwanych.

Sąd Rejonowy wskazał, że podziela pogląd, wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 16 listopada 2011 roku (V ACa 570/11 OSA 2012/9/40-48), iż nie może budzić wątpliwości na tle art. 451 k.c., że w przypadku kilku długów wobec wierzyciela, dłużnik ma prawo wyboru, który z długów chce zaspokoić, przy czym oświadczenie w tym przedmiocie powinien złożyć w chwili spełnienia świadczenia. W braku takiego oświadczenia dłużnika, z dokonania zaliczenia może skorzystać wierzyciel, przy czym tym wyborem dłużnik nie jest związany dopóty, dopóki nie przyjmie wystawionego pokwitowania. Wierzyciel może bowiem wskazać dług, na rzecz którego świadczenie zostanie zarachowane tylko przez wydanie pokwitowania. Próba więc skorzystania przez wierzyciela z uprawnienia przewidzianego w art. 451 § 2 k.c. ponownie uprawnia dłużnika, tj. daje mu możliwość skutecznego wskazania długu, który chciałby zaspokoić, niemniej dłużnik jest uprawniony tego dokonać tylko niezwłocznie po otrzymaniu pokwitowania. Niedokonanie wyboru przez dłużnika w chwili realizacji świadczenia i bierność wierzyciela w kwestii zarachowania nie uprawnia już dłużnika do dokonywania w dalszym ciągu wyboru, na poczet którego długu chce zaliczyć swoje świadczenie. Prawo do zarachowania dłużnika i wierzyciela jest ograniczone w czasie, co wynika bezpośrednio z treści art. 451 § 3 k.c. Przepis ten potwierdza tezę, że prawo wskazania, który z kilku długów ma zostać zaspokojony przez dane świadczenie, trwa do spełnienia świadczenia lub do otrzymania pokwitowania,

gdyż przepis ten swą hipotezą obejmuje dopiero stan, w którym nie dokonano zarachowania. Przepis art. 451 § 3 k.c. znajduje zatem zastosowanie wówczas, gdy oświadczenie o zarachowaniu świadczenia może zostać złożone i przepis ten ma zastosowanie, jeżeli dłużnik i wierzyciel nie złożą oświadczenia o wyborze w warunkach określonych w paragrafach poprzedzających. Gdyby założyć, że dłużnik może w każdym czasie złożyć oświadczenie o zarachowaniu, to cel omawianego przepisu zostałby zniweczony. Wierzyciel, dochodząc swojej wierzytelności na drodze sądowej, nigdy nie miałby pewności, czy dłużnik nie złoży oświadczenia o zaliczeniu wcześniej spełnionego świadczenia na poczet tego właśnie długu, którego spełnienia wierzyciel żąda w tym procesie.

Tym samym – zdaniem Sądu Rejonowego - należało uznać, że wierzyciel, dokonując zarachowania dokonanych przez pozwanych wpłat na poczet należności najdawniej wymagalnych, postąpił zgodnie z dyspozycją art. 451 § 3 k.c. i podlega to ochronie.

Zauważono, że pozwani już w sprzeciwie od nakazu zapłaty podnieśli zarzut przedawnienia, wskazując na okresowy charakter dochodzonego roszczenia. Zarzut ten byłby zasadny w przypadku należności, które stały się wymagalne na trzy lata przed wniesieniem pozwu, natomiast w niniejszej sprawie, wobec ustalenia, że wpłaty pozwanych zostały prawidłowo rozliczone na poczet należności najdawniej wymagalnych, z zestawienia złożonego przez powódkę wynika, że niezapłacone pozostają opłaty czynszowe i inne opłaty za okres od marca 2011 roku do stycznia 2013 roku w kwocie 10.304,14 zł oraz odsetki ustawowe w kwocie 986,77 zł naliczone od 11 marca 2011 roku do 21 stycznia 2013 roku, stąd zarzut przedawnienia, w ocenie Sądu Rejonowego, nie był trafny. Wypada zauważyć, że powódka wskazała, iż aktualne żądanie dotyczy okresu od października 2009 roku do stycznia 2013 roku, jednak czasokres zaległości przedstawia się inaczej w złożonym zestawieniu, a mianowicie wynika z niego, że zaległość w kwocie 10.304,14 zł dotyczy okresu od marca 2011 roku do stycznia 2013 roku, co koresponduje z faktem, iż odsetki ustawowe zostały naliczone od dnia 11 marca 2011 roku.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazano również, że Sąd orzekający nie podzielił stanowiska strony pozwanej, iż powódka dokonała niedopuszczalnej w postępowaniu uproszczonym zmiany powództwa. Rzeczywiście, zgodnie z art. 505⁴ § 1 k.p.c. zmiana powództwa w tym postępowaniu jest niedopuszczalna. Przywołany przepis zakazuje zmian powództwa w zakresie przedmiotowym (roszczenia procesowego), jak i podmiotowym. Zdaniem Sądu Rejonowego, zmiana przedmiotowa w kierunku ograniczenia roszczenia, jak ma to miejsce w niniejszej sprawie, jest jednak dopuszczalna.

Wobec powyższego, Sąd I instancji orzekł, jak w pkt I sentencji zaskarżonego wyroku. O odsetkach orzeczono zaś na podstawie art. 481 § 1 i § 2 k.c. oraz art. 482 § 1 k.p.c. Punkt II tego wyroku zawiera zaś rozstrzygnięcie, wynikające z cofnięcia powództwa ze zrzeczeniem się roszczenia ponad kwotę 11.290,91 zł, stosownie do art. 203 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c. W przedmiocie kosztów procesu w pkt V orzeczono stosownie do dyspozycji przepisu art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 100 k.p.c., mając na uwadze wynik sprawy, a zatem rozdzielając je proporcjonalnie do wyniku postępowania. Wyjaśniono, że skoro powód wygrał co do kwoty 11.290,91 zł (żądanie pozwu wynosiło 20.712,49 zł), co stanowi 54,51 % wartości przedmiotu sporu, bowiem ponad tę kwotę cofnął powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia - i to nie na skutek zaspokojenia roszczenia po wniesieniu pozwu, a z przyczyn leżących po stronie powodowej - to przegrał co do kwoty 9.421,58 zł, co stanowi 45,49 % i w takim stosunku strony powinny ponieść koszty procesu. Na koszty procesu poniesione przez powoda składała się – opłata od pozwu – 300 zł, wynagrodzenie pełnomocnika, będącego radcą prawnym 2400 zł (§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.), łącznie 2700 zł, z której to kwoty 51,51 % stanowi kwotę 1471,77 zł i taką kwotę tytułem zwrotu kosztów procesu Sąd Rejonowy zasądził na rzecz powoda od pozwanych solidarnie.

Pełnomocnikowi pozwanych z urzędu należało przyznać w pkt III i wypłacić tymczasowo ze Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowego w Braniewie wynagrodzenie w kwocie 2400 zł netto, tj. 2952,00 zł brutto, stosownie do § 6 punkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z

urzędu Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.). Natomiast nieuiszczone koszty sądowe – do rozstrzygnięcia w przedmiocie których stosuje się poprzez przepis art. 8 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 roku, Nr 90, poz. 594) przepisy kodeksu postępowania cywilnego, na które składają się koszty wynagrodzenia pełnomocnika pozwanych z urzędu, należało zasądzić w 45,49 % tych kosztów na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Braniewie od powoda, jak w pkt IV.

Z wyrokiem tym nie zgodzili się pozwani, zaskarżając w części wyrok Sądu Rejonowego w Braniewie odnośnie pkt I, IV i V.

Wyrokowi temu zarzucono:

a/ obrazę prawa materialnego w postaci art. 451 § 1 i 2 k.c. poprzez ich niezastosowanie, a tym samym, przyjęcie niezgodnego z wolą pozwanych, jak i z początkowym (według skarżących wiążącym) stanowiskiem powódki odnośnie sposobu rozliczenia dokonywanych przez skarżących wpłat rat czynszowych, celem obejścia przez powódkę zarzutu przedawnienia roszczenia, podczas gdy w świetle w wskazanych powyżej przepisów i stanowisk stron, wpłaty rat czynszowych w pierwszej kolejności powinny być zaliczane na poczet bieżącego czynszu;

b/ naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj:

- art. 217 § 1 k.p.c. art. 232 k.p.c. i art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie swobodnej oceny dowodów przez dowolne ich uwzględnienie, niepełną ocenę, czego konsekwencją mającą wpływ na treść zapadłego orzeczenia był:

A/ błąd w ustaleniach faktycznych dotyczących przyjęcia, że powódka nie zaliczała uiszczanych przez pozwanych czynszów najmu w pierwszej kolejności na poczet bieżącego zadłużenia, podczas gdy zarówno z treści pozwu, jak i rozliczenia czynszu i odsetek wynikała taka praktyka powódki, zgodna z wolą pozwanych;

B/ błąd w ustaleniach faktycznych dotyczących przyjęcia, że pozwani mieli zamiar płacić dług przedawniony oraz że ich zamiarem nie było w pierwszej kolejności płacenie bieżącego czynszu najmu;

- art. 505⁴ § 1 k.p.c. - poprzez błędną jego wykładnię, wyrażającą się uznaniu, że zmiana przez powódkę żądania w miejsce czynszu za okres od października 2005r. do stycznia 2013r. czynszu za okres od marca 2011r. do stycznia 2011r. nie jest zmianą przedmiotową powództwa oraz że taka zamiana była dopuszczalna w postępowaniu uproszczonym.

Mając na powyższe pozwani wnieśli o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez zmianę pkt I - poprzez oddalenie powództwa w całości, uchylenie pkt V i zmianę pkt IV poprzez nakazanie ściągnięcia od powódki na rzecz Państwa – Sądu Rejonowego w Braniewie kwoty 2.400 zł tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych. Wnieśli także o przyznanie pełnomocnikowi pozwanych z urzędu wynagrodzenia z tytułu reprezentacji pozwanych w postępowaniu apelacyjnym i obciążenie tymi kosztami powódki. J. wniosek ewentualny wskazali uchylenie zaskarżonego wyroku w w/w części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanych nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, na podstawie którego dokonał zarówno trafnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, jak i ustaleń co do okoliczności mających istotne znaczenie dla sprawy. Sąd orzekający nie przekroczył w tym zakresie granic swobodnej oceny dowodów zakreślonych w art. 233 § 1 k.p.c., a wydany na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego wyrok – wbrew przekonaniu pozwanych – odpowiada prawu. Sąd Okręgowy ustalenia dokonane przez Sąd pierwszej instancji przyjmuje więc w tym zakresie za własne i stanowiące właściwą i wystarczającą podstawę do wydania rozstrzygnięcia.

Nadto stwierdzić należy, że apelacja pozwanych nie zawierała nowych faktów i dowodów, a przedstawiona w niej argumentacja w żaden sposób nie poddała w wątpliwość, ani też nie zaburzyła logicznego ciągu ustaleń dokonanego przez Sąd I instancji, gdyż sprowadzała się jedynie do polemiki z trafnymi konkluzjami poczynionymi przez ten Sąd.

W ocenie Sądu Okręgowego, na uwzględnienie nie zasługiwał zarzut naruszenia art. 451 k.c. Należy bowiem podzielić stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia 27 listopada 2002r., I CKN 1331/00 (Lex nr 75340), wedle którego, zgodnie z regułami zarachowania, które przewiduje art. 451 k.c. na wypadek, gdy dłużnik ma względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju, wynikających z różnych tytułów w sytuacji, gdy spełniane świadczenie nie wystarcza na zaspokojenie wierzyciela w całości (a strony nie umówiły się inaczej), to o zaliczeniu go na określony dług decyduje wola dłużnika, wyrażona przy spełnieniu świadczenia (§ 1), nie później jednak, niż przy przyjęciu pokwitowania, w którym wierzyciel zaliczył świadczenie na jeden z długów (§ 2). Swoboda wyboru dłużnika jest jednak ograniczona w sytuacji określonej w zdaniu 2 § 1, kiedy to ustawa zezwala wierzycielowi na zarachowanie, nawet wbrew woli dłużnika, zapłaty w ramach danego długu najpierw na poczet należności ubocznych, a potem dopiero - na poczet należności głównej. Zarachowaniu takiemu dłużnik nie może się sprzeciwić.

Jeżeli dłużnik nie wskazał, który z kilku długów chce zaspokoić (§ 2), o zaliczeniu zapłaty na poczet określonego długu decyduje wierzyciel - przez dokonanie zarachowania w pokwitowaniu. Przyjęcie przez dłużnika pokwitowania wierzyciela co do kolejności zaliczenia długu, pozbawia dłużnika prawa decydowania o tym. Dłużnik powinien otrzymać pokwitowanie natychmiast z chwilą spełnienia świadczenia.

Jeżeli żadna ze stron nie skorzystała z uprawnień określonych w § 1 oraz § 2 i nie złożyła wskazanych w nim oświadczeń, to wówczas (§ 3) spełnione świadczenie zalicza się przede wszystkim na poczet długu wymagalnego, a jeśli jest ich kilka, to na poczet najwcześniej wymagalnego (decyduje data powstania długu, a nie termin jego zapłaty). W okolicznościach jednakowych zaliczenie następuje stosunkowo na poczet wszystkich długów.

Sąd pierwszej instancji słusznie uznał, że pozwani dłużnicy nie wykazali, aby złożyli oświadczenia o zaliczeniu zapłaty w momencie świadczenia. Trafnie wskazano, że pozwani nie informowali powódki, czego dotyczą ich wpłaty, a jedynie dla swoich celów, na odwrocie dowodów wpłaty, które dla nich pozostawały, czynili notatki, dotyczące okresu, którego wpłata dotyczy.

Także powódka - wierzyciel nie dokonała zarachowania, co winna był uczynić w pokwitowaniu, takiego bowiem nie skierowała do dłużników. Wbrew stanowisku skarżących nie stanowił go pozew - który co do zasady może być uznany za pokwitowanie, o ile spełnia związane z nim wymogi co do formy i treści - gdyż nie zachodzi konieczne dla takiego uznania, bezpośrednie następstwo czasowe między spełnieniem poszczególnych świadczeń, a jego wniesieniem w dniu 30 stycznia 2013r. (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 11 października 2005r., I ACa 746/2005, OSA 2006, z. 11, poz. 39, s. 21).

Skoro żadna ze stron nie skorzystała z możliwości wyboru, zatem wpłaty dłużników należało zaliczyć według ustawowej reguły określonej w § 3. „Jeśli strony nie zawarły umowy co do sposobu zarachowania, z uprawnienia tego także nie skorzystał ani dłużnik, ani wierzyciel - wówczas z mocy art. 451 § 3 k.c. spełnione świadczenie zalicza się przede wszystkim na poczet długu wymagalnego, a jeżeli jest kilka długów wymagalnych - na poczet najdawniej wymagalnego (por. także wyrok SN z dnia 17 stycznia 2007r., II CSK 412/2006, Biul. SN 2007, nr 5, s. 12, M. Praw. 2007, nr 4, s. 171, OSNC 2008/A, poz. 15).

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy, posilkując się w/w przepisem, prawidłowo dokonał zarachowania wpłat dokonanych przez pozwanych, a to zgodnie z rozliczeniem, dołączonym do pisma procesowego powódki z dnia 09 stycznia 2013r. (a faktycznie - z dnia 09.01.2014r. - k. 90 i 94 - 95). Z rozliczeń tych, matematycznie prawidłowych wynikało, że na dzień 21 stycznia 2013r. pozwani zalegali z zapłatą czynszu za okres od marca 2011r. do stycznia 2013r. w kwocie 10.304,14 zł oraz z zapłatą odsetek ustawowych za okres od dnia 11 marca 2011r. do dnia 21 stycznia 2013r. w kwocie 986,77 zł. i taką też sumę wskazanych kwot Sąd pierwszej instancji słusznie zasądził na rzecz powódki.

Za niezasadny nadto uznać należało również zarzut apelacji co do naruszenia art. 505⁴ § 1 k.p.c., wedle którego zmiana powództwa w postępowaniu uproszczonym jest niedopuszczalna, a przepisów art. 75 - 85 k.p.c. oraz art. 194 - 196 k.p.c. i art. 198 k.p.c. nie stosuje się. Cytowany wyżej przepis w § 1 zdanie 1 wprowadza odstępstwo od ogólnej zasady, wynikającej z treści art. 193 k.p.c., wyłączając dopuszczalność zmian. Tak więc w postępowaniu uproszczonym zmiana powództwa nie jest dopuszczalna. Niedopuszczalne są zmiany pierwotnie zgłoszonego żądania, ani pod względem jakościowym - poprzez wystąpienie z innego rodzaju żądaniem, ani ilościowym - polegającym na zgłoszeniu żądania w wyższej wysokości (porównaj: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz pod red. dr hab. prof. nadzw. UWr Elwira Marszałkowska - Krześ, Rok wydania: 2014, Wydawnictwo: C.H.Beck, Wydanie: 11; Legalis). Wbrew twierdzeniom apelacji, w niniejszej sprawie nie mieliśmy do czynienia z niedopuszczalną w postępowaniu uproszczonym zmianą przedmiotową żądania pozwu.

Pierwotnie powódka domagała się bowiem zasądzenia od pozwanych kwoty 20 712,49 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 11 114,14 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, wskazując, że żądaniem objęte jest roszczenie o zapłatę czynszu za okres od października 2005r. do stycznia 2013r. Pismem z dnia 09 stycznia 2014r. powódka ograniczyła powództwo do kwoty 11 290,91 zł, w tym kwoty 10 304,14 zł tytułem należności głównej i kwoty 986,77 zł tytułem odsetek, tym samym cofając powództwo w pozostałym zakresie. Skoro więc pozew dotyczył pierwotnie roszczenia o zapłatę czynszu za okres od października 2005r. do stycznia 2013r., to - po jego ograniczeniu - dochodzone przez powódkę roszczenie o zapłatę, dotyczące jedynie okresu od marca 2011r. do stycznia 2013r., od początku było objęte żądaniem pozwu. Zmieniły się bowiem jedynie konkretne okresy w ramach pierwotnie wskazanego przedziału czasowego, za które to pozwani bezsprzecznie czynszu nie uregulowali.

Nadto zakaz wyrażony w art. 505⁴ § 1 k.p.c. nie obejmuje częściowego cofnięcia pozwu, przy zachowaniu wymagań wymienionych w art. 203 § 1 k.p.c.. Cofnięcie pozwu, chociaż należy do zakresu dyspozycyjności materialnej, jest innym rodzajem aktu tej dyspozycyjności, niż przedmiotowa zmiana powództwa. Jeżeli warunki, pod którymi może nastąpić cofnięcie pozwu, są spełnione, sąd umarza postępowanie w zakresie cofnięcia (tak: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz do artykułów 367 - 729. Tom II, pod red. red. prof. dr hab. Andrzej Marciniak, prof. dr hab. Kazimierz Piasecki, Rok wydania: 2014, Wydawnictwo: C.H.Beck, Wydanie: 6; Legalis).

Z powołanych przyczyn Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację jako bezzasadną. O kosztach postępowania za drugą instancję orzeczono na podstawie art. 22³ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (j.t. Dz. U. 2014, poz. 637), § 2 ust. 3 w zw. § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 15 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz. U. 2013, poz. 490).